

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 3.3.2009
COM(2009) 103 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**Βελτίωση της πρόσβασης των αγροτικών περιοχών στις σύγχρονες τεχνολογίες
πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ)**

{SEC(2009) 254}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Βελτίωση της πρόσβασης των αγροτικών περιοχών στις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι ευρέως γνωστό ότι η αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), στην οποία συμβάλλει η καλύτερη διαδικτυακή (ευρυζωνική) πρόσβαση υψηλής ταχύτητας, έχει ιδιαίτερη σημασία για την αύξηση της παραγωγικότητας και την προώθηση της καινοτομίας στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών¹. Η χρήση των ΤΠΕ μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής προόδου στις αγροτικές περιοχές και συνεπώς να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας, της ποιότητας της ζωής και της ποικιλομορφίας της αγροτικής οικονομίας.

Η παροχή πρόσβασης υψηλής ποιότητας στο διαδίκτυο μπορεί να βοηθήσει στην αξιοποίηση του δυναμικού των αγροτικών περιοχών και να τις καταστήσει ελκυστικότερες για διαβίωση. Οι ΤΠΕ επιτρέπουν στις υπάρχουσες επιχειρήσεις να εργάζονται αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα και να ανταποκρίνονται στο αίτημά τους για γρήγορη πρόσβαση σε διάφορα είδη πληροφοριών. Παρέχουν καλύτερες προοπτικές στις νέες επιχειρήσεις, διευκολύνουν την παροχή ουσιαστικών υπηρεσιών και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής².

Επί του παρόντος υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την παροχή και την υιοθέτηση ηλεκτρονικών υπηρεσιών και την πρόσβαση στο διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας. Οι διαφορές αυτές είναι ακόμη μεγαλύτερες μεταξύ των αγροτικών περιοχών αφενός, και μεταξύ των αγροτικών περιοχών και των αστικών περιοχών, αφετέρου. Το μεγαλύτερο μέρος του αγροτικού πληθυσμού έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες χαμηλότερης ποιότητας με υψηλότερο κόστος.

Το ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (ΕΣΑΟ)³ επισημαίνει τη σημασία των ευρυζωνικών επικοινωνιών για τις σύγχρονες οικονομίες και αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι όλοι οι ευρωπαίοι θα έχουν πρόσβαση στο ευρυζωνικό διαδίκτυο έως το 2010. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρότεινε πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 1 δισ. ευρώ για τη γεφύρωση του ευρυζωνικού χάσματος, η οποία θα δώσει στις αγροτικές περιοχές τη δυνατότητα να εξετάσουν ειδικότερα ορισμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν λόγω της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης⁴.

Η παρούσα κοινή ανακοίνωση αποτελεί την απάντηση της Επιτροπής στο αίτημα που της υπέβαλε το Συμβούλιο (Γεωργίας και Αλιείας) να εξετάσει το θέμα της βελτίωσης της πρόσβασης των αγροτικών περιοχών στις σύγχρονες ΤΠΕ, με ειδική αναφορά στη

¹ COM(2007) 803 της 11.12.2007.

² ΟΜΠΛΙΑ/07/311 της Επιτρόπου κας Mariann Fischer Boel.

³ COM(2008) 800 της 26.11.2008.

⁴ COM(2009) 36 της 28.1.2009.

διαδικτυακή πρόσβαση υψηλής ταχύτητας⁵. Η ανακοίνωση συμπληρώνει την πολιτική συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η αγροτική ανάπτυξη συμβάλλει στη στρατηγική της Λισαβόνας και στην κοινοτική πολιτική σε θέματα ΤΠΕ. Η ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης ανέθεσε την εκπόνηση μελέτης με θέμα τη «Διαθεσιμότητα της πρόσβασης στα δίκτυα πληροφορικής στις αγροτικές περιοχές», η οποία ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 και χρησιμοποιήθηκε ως έγγραφο αναφοράς για ορισμένα τμήματα της παρούσας ανακοίνωσης και του παραρτήματος⁶.

2. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η δημιουργία μιας κοινωνίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία αποτελεί βασική προτεραιότητα της ΕΕ και ο ρόλος της αγροτικής ανάπτυξης στην καθιέρωση των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές αναγνωρίστηκε στην ανανεωμένη ατζέντα της Λισαβόνας⁷.

Το 2005, θεσπίστηκε το στρατηγικό πλαίσιο i2010 για τον εκσυγχρονισμό και την εφαρμογή των πολιτικών μέσων της ΕΕ, με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης της κοινωνίας των πληροφοριών έως το 2010. Στην επακόλουθη υπουργική διακήρυξη της Ρίγα για την ηλεκτρονική ένταξη⁸, τα κράτη μέλη συμφώνησαν σε ένα συγκεκριμένο αριθμό στόχων: αποφάσισαν, για παράδειγμα, να μειώσουν κατά το ήμισυ, έως το 2010, τον αριθμό των ατόμων που δεν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στις ομάδες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο αποκλεισμού και να αυξήσουν τη διαθεσιμότητα ευρυζωνικής υποδομής, ώστε τουλάχιστον το 90% των πολιτών και των επιχειρήσεων της ΕΕ να έχουν πρόσβαση έως το 2010, κινητοποιώντας τα κατάλληλα μέσα και ιδίως τα διαρθρωτικά ταμεία (ΔΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), την ευρωπαϊκή πολιτική όσον αφορά την κοινωνία των πληροφοριών και την ευρωπαϊκή πολιτική ανταγωνισμού σε μια κοινή προσπάθεια να εξασφαλίσουν σε όλους τους ευρωπαίους πολίτες πρόσβαση στο ευρυζωνικό διαδίκτυο.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης είναι ο δεύτερος πυλώνας της κοινής γεωργικής πολιτικής και επικεντρώνεται στην απασχόληση, την ανάπτυξη, τον ανταγωνισμό και την αειφορία της γεωργίας και της δασοκομίας, στη βιομηχανία ειδών διατροφής και στις αγροτικές περιοχές, στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, στην προστασία και στη βελτίωση του περιβάλλοντος, στην ποιότητα της ζωής και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό, η ενθάρρυνση της υιοθέτησης και της διάδοσης των ΤΠΕ στους τομείς της γεωργίας, των γεωργικών προϊόντων διατροφής και της δασοκομίας, καθώς και στις αγροτικές περιοχές γενικότερα και στον τομέα του αγροτουρισμού θεωρούνται σημαντικές δράσεις σύμφωνα με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη⁹. Το ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης, νέο σημαντικό στοιχείο στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, είναι το μέσο για τον καθορισμό των αναγκών και των ανταλλαγών ορθών πρακτικών.

Τόσο τα διαρθρωτικά ταμεία όσο και το ΕΓΤΑΑ στηρίζουν τις επενδύσεις στις υπηρεσίες, την υποδομή, τα προϊόντα και τις δεξιότητες στον τομέα των ΤΠΕ με πολλές δευτερογενείς

⁵ Συμπεράσματα του Συμβουλίου 7085/07 της 19^{ης} Μαρτίου 2007.

⁶ SAACNRA, 2007, http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/index_en.htm.

⁷ COM(2005) 330 της 20.7.2005.

⁸ http://ec.europa.eu/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf.

⁹ Απόφαση 2006/144/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2006, σχετικά με κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη.

θετικές επιπτώσεις τόσο εντός όσο και μεταξύ των τομέων. Επί του παρόντος, οι περισσότερες επενδύσεις που προβλέπονται για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών στις αγροτικές περιοχές και στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές θα στηρίξουν την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και, σε μικρότερο βαθμό, τις επενδύσεις στην υποδομή των ΤΠΕ¹⁰. Όσον αφορά τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την κατάρτιση, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το ΕΓΤΑΑ παρέχουν δυνατότητες χρηματοδότησης για πολίτες και επιχειρήσεις σε αγροτικές περιοχές, και το ΕΓΤΑΑ παρέχει ειδικές πρόσθετες επιλογές για τους γεωργούς και τους διευθυντές επιχειρήσεων των κλάδων ειδών διατροφής και της δασοκομίας. Το 7ο Πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα προωθεί περαιτέρω την έρευνα και τη μεταφορά καινοτομίας στις αγροτικές περιοχές, ιδίως μέσω των πρωτοβουλιών «Περιφέρειες της Γνώσης» και «Ερευνητικό Δυναμικό», στις οποίες οι ΤΠΕ αποτελούν έναν από τους κύριους τομείς.

Οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013 ενθαρρύνουν τη συνέργεια και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης, των πολιτικών απασχόλησης και των διαρθρωτικών πολιτικών. Στην περίπτωση των ΤΠΕ, ο καλύτερος τρόπος αξιοποίησης αυτής της συνέργειας συνίσταται στην ενσωμάτωση των δράσεων ανάπτυξης της κοινωνίας των πληροφοριών στις αγροτικές περιοχές στο ευρύτερο πλαίσιο περιφερειακών ή εθνικών στρατηγικών που αφορούν τις ΤΠΕ, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και από τα διαρθρωτικά ταμεία. Η εν λόγω στρατηγική προσέγγιση πρέπει να διασφαλίζει τη συμβατότητα και τη συμπληρωματικότητα με τις περιφερειακές και εθνικές πολιτικές σε θέματα ΤΠΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι φορείς πρέπει να συνεργαστούν για τη θέσπιση ευρωπαϊκής ευρυζωνικής στρατηγικής προκειμένου να επιταχυνθούν η επέκταση και η αναβάθμιση των ευρυζωνικών δικτύων, όπως απαιτείται από το Ευρωπαϊκό Σχέδιο για την Ανάκαμψη της Οικονομίας (ΕΣΑΟ).

Η εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης στο διαδίκτυο και τις ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές θα μπορούσε επίσης να θεωρηθεί εξίσου σημαντική για τις (δυνάμει) υποψήφιες για ένταξη χώρες στην ΕΕ όσο είναι για την ΕΕ, δεδομένου ότι έχει ήδη ξεκινήσει η προετοιμασία τους για την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ με τη στήριξη των προενταξιακών κεφαλαίων.

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

3.1. Εξελίξεις και προτεραιότητες των ΤΠΕ για τις αγροτικές περιοχές

Στην ανακοίνωσή της «Η γεφύρωση του ευρυζωνικού χάσματος» (2006)¹¹, η Επιτροπή προσδιόρισε τους βασικούς λόγους του ευρυζωνικού χάσματος μεταξύ των αγροτικών και των αστικών περιοχών, όπως η χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού, οι αποστάσεις, η απουσία ανταγωνισμού. Άλλοι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, όπως τα χαμηλά εισοδήματα και το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, η απουσία πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες, η χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών, η έλλειψη εφαρμογών με σχετικό περιεχόμενο για αγροτικές και γεωργικές επιχειρήσεις, η απουσία ευαισθητοποίησης ή η γήρανση του πληθυσμού οδηγούν σε χαμηλά επίπεδα εφαρμογής¹².

¹⁰ Τα όρια για τη χρησιμοποίηση των διαφόρων κοινοτικών ταμείων καθορίζονται από τα κράτη μέλη και από τις περιφέρειες.

¹¹ COM(2006) 129 της 20.3.2006.

¹² COM(2006) 129 της 20.3.2006 και SAACNRA, σ. 64.

Τόνωση της ζήτησης: περιεχόμενο, υπηρεσίες και εφαρμογές

Οι ευρυζωνικές εφαρμογές εξοικονομούν χρόνο και γεφυρώνουν αποστάσεις και καθιστούν τις υπηρεσίες προσβάσιμες στα άτομα και στις επιχειρήσεις της ίδιας κοινότητας. Η επικέντρωση στην **ανάπτυξη υπηρεσιών και σχετικού περιεχομένου** είναι ουσιαστικής σημασίας για την προώθηση της ζήτησης και την υιοθέτηση δημόσιων επιγραμμικών και ευρυζωνικών υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές.

Το χάσμα μεταξύ των πόλεων και των αγροτικών περιοχών όσον αφορά τις ΤΠΕ καταδεικνύει την ανάγκη που υπάρχει για τις εθνικές και τοπικές διοικήσεις και τα ιδρύματα να επενδύσουν σε μέτρα για την τόνωση της ζήτησης. Η ανάπτυξη και η διαθεσιμότητα δημόσιων υπηρεσιών, όπως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η ηλεκτρονική υγεία και η ηλεκτρονική μάθηση είναι ουσιαστικής σημασίας και πρέπει να συνοδεύονται από ηλεκτρονικές δεξιότητες και τοπικές εφαρμογές.

Είναι σκόπιμο να προωθηθούν οι ευρυζωνικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες διαδικτύου στις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών που αφορούν την γεωργία, δεδομένου ότι η υιοθέτηση ευρυζωνικών υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας. Η καλύτερη προσβασιμότητα των επιχειρήσεων επιτρέπει να βελτιωθούν οι ροές πληροφοριών, η διαφάνεια της αγοράς και ο προσδιορισμός των τιμών, διευκολύνει τη συνεργασία στον κλάδο των ειδών διατροφής και μειώνει το κόστος συναλλαγών.

Επί του παρόντος, η χρήση δημόσιων υπηρεσιών στις λιγότερο κατοικημένες περιοχές της ΕΕ είναι πιο περιορισμένη απ' ό,τι στις πυκνοκατοικημένες περιοχές¹³. Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χρησιμοποιούνται, για παράδειγμα, στις λιγότερο κατοικημένες περιοχές της ΕΕ-27 κατά 22,5% και στις πυκνοκατοικημένες περιοχές κατά 32,9% αντίστοιχα. Το επίπεδο χρησιμοποίησης του διαδικτύου από τις ΜΜΕ και τις μικρές επιχειρήσεις στις αγροτικές περιοχές είναι πολύ χαμηλό σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, όπως καταδεικνύεται σε πολλά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΠ) (π.χ. στη Βουλγαρία, στην Αγγλία, κλπ). Οι ΜΜΕ υποφέρουν ιδίως από την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στον τομέα των νέων τεχνολογιών¹⁴.

Το 2008, περίπου το ήμισυ των κατοίκων των αραιοκατοικημένων περιοχών της ΕΕ-27 (41,7%) δεν είχε χρησιμοποιήσει ποτέ το διαδίκτυο σε σύγκριση με 27,4% στις πυκνοκατοικημένες περιοχές. Σε ορισμένα κράτη μέλη, περίπου το ήμισυ του συνολικού πληθυσμού δεν έχει χρησιμοποιήσει ποτέ ηλεκτρονικό υπολογιστή (π.χ. Βουλγαρία, Κύπρος, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Μάλτα κλπ). Στην ΕΕ-27, μόνο το 30% των νοικοκυριών στις αραιοκατοικημένες περιοχές έχουν πρόσβαση DSL στο διαδίκτυο έναντι 40% στις αστικές περιοχές¹⁵. Την περίοδο 2005–2007, η πρόσβαση DSL στο διαδίκτυο αυξήθηκε περισσότερο στις αστικές περιοχές απ' ό,τι στις αγροτικές περιοχές και, συνολικά, σε εθνική κλίμακα, η πρόσβαση DSL στις αστικές περιοχές είναι δύο έως τέσσερις φορές συχνότερη απ' ό,τι στις αγροτικές περιοχές¹⁶.

Ευρυζωνική υποδομή

¹³ Ορισμός της Eurostat βασισμένος στο βαθμό αστικοποίησης.

¹⁴ COM(2008) 394 της 25.6.2008.

¹⁵ Eurostat.

¹⁶ Ορισμός της έννοιας «αγροτικός» από την Idate. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. παράρτημα.

Τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην ενσωμάτωση των κοινωνικοοικονομικών αναγκών των αγροτικών περιοχών και του αγροτικού πληθυσμού στις εθνικές στρατηγικές και στα εθνικά/περιφερειακά προγράμματα. **Οι προσπάθειες που καταβάλλονται επί του παρόντος** για τον εξοπλισμό των αγροτικών περιοχών της ΕΕ με σύγχρονες συνδέσεις ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης νέων ασύρματων και δορυφορικών τεχνολογιών, **πρέπει να συνεχιστούν και να ενισχυθούν**. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρότεινε, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την Ανάκαμψη της Οικονομίας, πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 1 δισ. ευρώ. Η δημόσια χρηματοδότηση που προορίζεται για τις επενδύσεις αυτές πρέπει να τηρεί τους κανόνες της συνθήκης ΕΚ για τις κρατικές ενισχύσεις.

Το Δεκέμβριο 2007, η ευρυζωνική κάλυψη (DSL) ανήλθε κατά μέσο όρο στο 98% του πληθυσμού στις αστικές περιοχές, ενώ η κάλυψη στις αγροτικές περιοχές περιοριζόταν μόνο στο 70% στην ΕΕ-27 του αγροτικού πληθυσμού¹⁷. Η αγροτική κάλυψη παραμένει σε χαμηλά επίπεδα στη Σλοβακία (39%), στην Πολωνία (43%), στην Ελλάδα (50%), στη Λετονία (65%) καθώς και στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.

3.2. Χαμένες ευκαιρίες

Γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Η ενθάρρυνση της καθιέρωσης και της διάδοσης ΤΠΕ σε ολόκληρο τον κλάδο γεωργικών προϊόντων και ειδών διατροφής και στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις γενικά, αποτελεί θεμελιώδη δράση για την αγροτική ανάπτυξη. Η απουσία πρόσβασης στο ευρυζωνικό διαδίκτυο μειώνει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των γεωργών, περιορίζει τις δυνατότητές τους για καλύτερη εφαρμογή και καινοτόμο διαχείριση των εκμεταλλεύσεων μέσω της προσαρμογής του τρόπου παραγωγής στις σύγχρονες οικονομικές εξελίξεις και του ελέγχου του όγκου και της ποιότητας της παραγωγής, και παρεμποδίζει την ενημέρωσή τους όσον αφορά τις αγορές και τις οικονομικές τάσεις, την αγροτική έρευνα και ανάπτυξη. Επιπλέον περιορίζει τις εμπορικές ευκαιρίες τους, τους στερεί τη χρήση υπηρεσιών παροχής συμβουλών, περιορίζει τις επαφές τους με τις τοπικές και εθνικές διοικήσεις και παρεμποδίζει τη συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η απουσία πρόσβασης στο διαδίκτυο και στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες θα μπορούσε επίσης να αποθαρρύνει τους γεωργούς να βελτιώσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και μειώνει τις θετικές επιπτώσεις της ανταλλαγής επιτυχών επαγγελματικών εμπειριών.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και μικροεπιχειρήσεις

Οι ΤΠΕ θα μπορούσαν να δράσουν ως καταλύτης για τις (μικρές) γεωργικές και μη γεωργικές εκμεταλλεύσεις, συμπεριλαμβανομένου του κλάδου των ειδών διατροφής, για τη συνεργασία, τη διαδικτύωση και την ανάπτυξη, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ανταγωνιστικότητά τους. Αυτό θα μπορούσε να έχει θετικά αποτελέσματα στις επαγγελματικές επιδόσεις τους και στην παραγωγικότητά τους και μπορεί να βοηθήσει τους γεωργούς να ικανοποιήσουν τον πολυλειτουργικό ρόλο τους στις αγροτικές περιοχές. Μπορούν να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας και οι ηλεκτρονικές επιχειρήσεις, το ηλεκτρονικό εμπόριο και οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές μπορούν να διεκπεραιώνονται ευκολότερα.

Η προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ στη βιομηχανία ειδών διατροφής και η δημιουργία υποδομής που θα διασφαλίζει την πρόσβαση των επιχειρήσεων μεταποίησης τροφίμων στο

¹⁷ Ορισμός της έννοιας «αγροτικός» από την Idate. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. παράρτημα.

διαδίκτυο μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς παράγοντες ανάπτυξης για τον κλάδο, οδηγώντας σε αύξηση της προστιθέμενης αξίας και σε μεγαλύτερη ενοποίηση γεωργών και μεταποιητών.

Οι νέοι

Οι νέοι είναι μία από τις σημαντικότερες κινητήριες δυνάμεις για την ανάπτυξη των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές. Η απουσία διασύνδεσης στο διαδίκτυο τους απομονώνει από παγκόσμια γεγονότα και από τις ροές πληροφοριών και περιορίζει την πρόσβασή τους στις αγορές εργασίας καθώς και στις δυνατότητες ανάπτυξης δεξιοτήτων για καλά αμειβόμενες εργασίες ποιότητας. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο και οι σχετικές εφαρμογές, ιδίως για τους νέους που τελειώνουν το σχολείο και εισέρχονται στην επαγγελματική ζωή είναι ουσιαστικής σημασίας για την ενθάρρυνσή τους να παραμείνουν στις αγροτικές περιοχές.

Γυναίκες

Όλο και περισσότερες γυναίκες σε αγροτικές περιοχές γίνονται επιχειρηματίες και συμμετέχουν στις κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες. Η πρόσβασή τους σε αγορές εργασίας πρέπει να διευκολύνεται περαιτέρω, και ένας τρόπος για την διευκόλυνσή τους είναι η παροχή πρόσβασης στο διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και η διεύρυνση των ψηφιακών γνώσεών τους.

Ηλικιωμένοι και μειονεκτικές ομάδες

Οι γεωργοί στο τέλος της σταδιοδρομίας τους, οι ηλικιωμένοι και οι μειονεκτικές ομάδες στις αγροτικές περιοχές έχουν ειδικές ανάγκες, πολλές από τις οποίες θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με την παροχή προσβάσιμων και κατάλληλων τεχνολογιών και εφαρμογών ΤΠΕ. Οι ΤΠΕ θα μπορούσαν να διευκολύνουν την πρόσβασή τους στις δημόσιες υπηρεσίες, στις δυνατότητες απασχόλησης και στην ποιοτική εκπαίδευση.

3.3. Δυνητικός αντίκτυπος των έργων ΤΠΕ στην ύπαιθρο¹⁸

Η παροχή υπηρεσιών, προϊόντων και καλύτερης υποδομής στις αγροτικές περιοχές θα μπορούσε να έχει πολλές θετικές συνέπειες και πολλά πλεονεκτήματα. Πρέπει, ωστόσο, να ληφθούν υπόψη οι υπάρχοντες περιβαλλοντικοί προβληματισμοί ή περιορισμοί.

Επενδύοντας, για παράδειγμα, σε ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης και σε δικτυακές πύλες, οι γεωργοί και οι αγροτικές επιχειρήσεις παρέχουν καλύτερη πρόσβαση στην πληροφόρηση και σε δυνατότητες ψυχαγωγίας για τις τοπικές κοινότητες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ευαισθητοποιούν το κοινό σχετικά με τις τοπικές φυσικές και κοινωνικές αξίες, αυξάνουν τον αριθμό των τουριστών, δημιουργούν δυνατότητες ανάπτυξης και απασχόλησης και ευνοούν την εγχώρια οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Τα έργα ΤΠΕ μπορούν επίσης να έχουν σημαντικές θετικές συνέπειες εάν επικεντρώνονται στην προστιθέμενη αξία των τοπικών προϊόντων ή στη βελτίωση των συστημάτων διανομής, στη γεωργία ακριβείας, στη χαρτογράφηση και την προώθηση των αποκεντρωμένων ανανεώσιμων μορφών ενέργειας όπως η βιοενέργεια, στην προστασία της φυσικής κληρονομιάς, στην παροχή πληροφοριών που προορίζονται για το κοινό και για τις επιχειρήσεις, στην παροχή δεδομένων για συγκεκριμένους χρήστες και για εκπαιδευτικούς

---

¹⁸ Βάσει ανάλυσης ορθών πρακτικών της SAACNRA (2007), σ. 25-38.

σκοπούς, στην ενίσχυση των ικανοτήτων, κλπ. Παράλληλα, θα μπορούν να έχουν θετικές συνέπειες με αποτέλεσμα την αύξηση της χρήσης της βιοενέργειας, καλύτερη πρόσβαση στις δυνατότητες κατάρτισης, ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, αποτελεσματική παροχή δημόσιων υπηρεσιών, προώθηση της αειφόρου γεωργίας και, τέλος και κυρίως, τη μεταφορά της καινοτομίας και της προώθησης ορθών πρακτικών.

4. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

4.1. Το ΕΓΤΑΑ και οι ΤΠΕ

Δράσεις

Κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις ΤΠΕ. Σε 65 ΠΑΑ γίνεται αναφορά στο ευρυζωνικό διαδίκτυο και στις ΤΠΕ στη βασική ανάλυση και σε 37 ΠΑΑ στην *εκ των υστέρων* αξιολόγηση (από σύνολο 94)¹⁹. Η ανάλυση επιβεβαιώνει τις σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών. **Στις μισές περιοχές που αφορά το πρόγραμμα (44 ΠΑΠ καταρτίστηκαν από 7 κράτη μέλη) η κατάσταση των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές χαρακτηρίζεται ως μέτρια, ενώ σε 16 ΠΑΑ (13 κράτη μέλη) θεωρείται μη ικανοποιητική.**

Το ΕΓΤΑΑ στηρίζει την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την πρόσβαση στο ευρυζωνικό διαδίκτυο στις αγροτικές περιοχές με διάφορους τρόπους²⁰. Οι άμεσες δράσεις που αφορούν τις ΤΠΕ ως βασική υπηρεσία για την αγροτική οικονομία και τον πληθυσμό περιλαμβάνουν την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής υγείας, της παροχής συμβουλών υγείας και της ιατρικής περίθαλψης, τη στήριξη στις επιχειρήσεις, τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες, κινητά κέντρα ΤΠΕ ή για νέους, δημόσια σημεία πρόσβασης στο διαδίκτυο, επικοινωνία, ευρυζωνική υποδομή συμπεριλαμβανομένων των ασύρματων τεχνολογιών, κλπ. Συγκεκριμένες δράσεις προσδιοριζόμενες από ειδικές καταστάσεις, καλύπτουν, για παράδειγμα, τον εξοπλισμό πληροφορικής σε μικρά σχολεία, υπηρεσίες μεταφοράς με τηλεφωνική κλήση, την ασφάλιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών, την τηλεργασία ή πρωτοβουλίες σε θέματα ΤΠΕ που αφορούν ένα συγκεκριμένο χωριό (47 ΠΑΑ από 16 κράτη μέλη)²¹.

Οι αγροτικές μη επιχειρηματικές δραστηριότητες γεωργών που αφορούν τις ΤΠΕ αναφέρονται σε 21 ΠΑΑ (15 κράτη μέλη) και καλύπτουν την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών, ηλεκτρονικού εμπορίου, της πρόσβασης στο διαδίκτυο κλπ. Οι γεωργοί μπορούν να εκσυγχρονίσουν τον εξοπλισμό πληροφορικής που κατέχουν το πλαίσιο του μέτρου για τον **εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων. Η δημιουργία δικτυακών τόπων για το μάρκετινγκ και τις ηλεκτρονικές κρατήσεις, δικτυακών πυλών για τους τουρίστες και κέντρων πληροφόρησης θα χαρακτηρίζουν τις δράσεις ΤΠΕ που συνδέονται με τον **αγροτικό τουρισμό** όπως προβλέπεται σε 34 ΠΑΑ (13 κράτη μέλη).**

¹⁹ Περιλαμβάνονται επίσης τα έξι προγράμματα πλαίσια αγροτικής ανάπτυξης και προγράμματα δικτύου αγροτικής ανάπτυξης, τα οποία, ωστόσο, δεν περιλαμβάνονται στην ανάλυση. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. παράρτημα.

²⁰ Οι επενδύσεις σε υλικό και λογισμικό εξοπλισμό είναι επιλέξιμες σε όλα τα προγράμματα.

²¹ Πολλά κράτη μέλη επέλεξαν να μη προσδιορίσουν το περιεχόμενο ορισμένων μέτρων και να μη θέσουν προτεραιότητες. Τα μέτρα αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη.

Η παροχή υπηρεσιών που βασίζονται στις ΤΠΕ, τα δίκτυα συνεργασίας και ο σχηματισμός ομάδων, το ηλεκτρονικό εμπόριο και η ηλεκτρονική εμπορική προώθηση (e-marketing) θα είναι οι κύριοι στόχοι των **μη γεωργικών αγροτικών μικροεπιχειρήσεων και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων**, όπως καθορίζεται σε 28 ΠΑΑ (17 κράτη μέλη).

Οι γεωργοί, οι δασοκόμοι και οι επιχειρήσεις μεταποίησης τροφίμων θα λαμβάνουν σημαντικά κονδύλια για την **επαγγελματική κατάρτιση στον τομέα των ΤΠΕ και για την απόκτηση δεξιοτήτων στον τομέα της πληροφορικής** (40 ΠΑΑ), την ηλεκτρονική μάθηση (13 ΠΑΑ), τις δραστηριότητες πληροφορικής που χρησιμοποιούν ΤΠΕ (11 ΠΑΑ) ή για συγκεκριμένες με την περιοχή δράσεις όπως δικτύωση, επίδειξη έργων ή μάθηση εξ αποστάσεως.

Η χρήση ΤΠΕ για το περιβάλλον εκπροσωπείται με τα συστήματα τηλεανίχνευσης και παρακολούθησης δασικών πυρκαγιών, τον εξοπλισμό επικοινωνίας (π.χ. για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών) και τη δικτύωση (14 ΠΑΑ).

Η αγροτική ανάπτυξη θα στηρίζει επίσης επενδύσεις στον τομέα της ΤΠ, όπως η εγκατάσταση δικτύων σε δημόσια κτίρια, η κατάρτιση και η πληροφόρηση για περιβαλλοντικά θέματα στο πλαίσιο του Natura 2000, σε συνδυασμό με φόρα ανταλλαγής απόψεων στο διαδίκτυο, βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικούς καταλόγους για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την παροχή υπηρεσιών συμβούλων, την προώθηση ομάδων παραγωγών, τη βελτίωση των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων του αγροτικού πληθυσμού, κλπ. Θα χρηματοδοτηθούν επίσης εθνικές και περιφερειακές δικτυακές πύλες για δίκτυα αγροτικής ανάπτυξης.

Οι δράσεις του Leader θα μπορούσαν να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα επενδύσεων στις ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές, όπως οι καινοτόμες τεχνολογίες επικοινωνίας στον τομέα του τουρισμού, οι τομείς παραγωγής, το περιβάλλον και η πολιτιστική κληρονομιά στο πλαίσιο της διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, η κατάρτιση και η πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Προϋπολογισμός

Οι δράσεις που αφορούν τις ΤΠΕ στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης είναι ενσωματωμένες σε πολλά μέτρα, τα οποία θα εφαρμόσουν επίσης δράσεις που δεν αφορούν τις ΤΠΕ²². Συνολικά, το ΕΓΤΑΑ θα διαθέσει ποσό ύψους 2,7 δισ. ευρώ για τις βασικές υπηρεσίες που προορίζονται για τον αγροτικό πληθυσμό. Πρόσθετο ποσό ύψους 4,9 δισ. ευρώ θα διατεθεί για τη διαφοροποίηση των εκμεταλλεύσεων, τη σύσταση μη γεωργικών μικροεπιχειρήσεων και τον αγροτουρισμό. Οι δράσεις κατάρτισης και πληροφόρησης στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ (συμπεριλαμβανομένων των δράσεων που αφορούν τις ηλεκτρονικές δεξιότητες) αντιστοιχούν συνολικά σε 1,2 δισ. ευρώ. Πρόσθετα ποσά για έργα ΤΠΕ θα μπορούσαν να διατεθούν στο πλαίσιο του Leader και/ή στο πλαίσιο άλλων μέτρων αγροτικής ανάπτυξης.

Μεγάλο μέρος των κεφαλαίων τεχνικής στήριξης των ΠΑΑ διατίθεται σε επενδύσεις στο υλικό και λογισμικό των δημόσιων διοικήσεων για την παροχή επιγραμμικών υπηρεσιών και συμβουλών στους (δυνάμει) αιτούντες.

²²

Ο προγραμματισμός του προϋπολογισμού της αγροτικής ανάπτυξης πραγματοποιείται σε επίπεδο αξόνων και μέτρων και όχι σε επίπεδο δράσεων. Συνεπώς, τα δεδομένα σχετικά με τις επενδύσεις που συνδέονται με τις δράσεις δεν είναι διαθέσιμα.

Στοχοθέτηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση

Το κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης (ΚΠΠΑ) για την αγροτική ανάπτυξη 2007–2013 παρέχει στερεή βάση για τη στοχοθέτηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της κατάστασης στις αγροτικές περιοχές όσον αφορά πολλούς δείκτες, περιλαμβανομένων αυτών που αφορούν τις ΤΠΕ.

Στο πλαίσιο του ΚΠΠΑ, για παράδειγμα, η Αυστρία αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι 80.000 άτομα θα επωφελούνται από καλύτερες υπηρεσίες μέσω της πρόσβασης στο διαδίκτυο, ενώ στην Τσεχική Δημοκρατία αυτό αφορά 70.000 άτομα. Όσον αφορά την διείσδυση στο διαδίκτυο, η Φινλανδία αποσκοπεί να επιτύχει ασύρματη κάλυψη σε ολόκληρη τη χώρα έως το 2013, ενώ η Λιθουανία, για παράδειγμα, αποσκοπεί σε κάλυψη 99% με 2.500 σημεία πρόσβασης στο διαδίκτυο.

4.2. Κονδύλια της πολιτικής συνοχής και ΤΠΕ

Για την επίτευξη όλων των στόχων, πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως οι συνέργειες μεταξύ της Κοινότητας, της εθνικής και/ή περιφερειακής χρηματοδότησης και των πολιτικών που επηρεάζουν την ανάπτυξη των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές.

Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, η ανάπτυξη των ΤΠΕ θα εξακολουθήσει να χρηματοδοτείται και στις αγροτικές περιοχές από κονδύλια της πολιτικής συνοχής. Περίπου 15,3 δισ. ευρώ (4,4% του συνολικού προϋπολογισμού για τη συνοχή) θα διατεθούν απευθείας στις προτεραιότητες των ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών και της ευρυζωνικής υποδομής. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) θα επενδύσει σημαντικά ποσά στις ηλεκτρονικές δεξιότητες, στο πλαίσιο διαφόρων στρατηγικών προτεραιοτήτων όπως η δια βίου μάθηση, η προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού και η κατάρτιση των ανέργων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που κατοικούν στις αγροτικές περιοχές.

4.3. Έρευνα

Η έρευνα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κατανόηση των αναγκών των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές καθώς και στην εξεύρεση αποτελεσματικών και αποδοτικών τρόπων επίλυσης υφιστάμενων προβλημάτων. Εκτός από τη στήριξη έργων στο πλαίσιο του 6^{ου} και του 7^{ου} προγράμματος-πλαισίου (ΠΠ6 και ΠΠ7), δημιουργήθηκαν δύο δίκτυα ΕΧΕ (Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας) υπό την αιγίδα της Μόνιμης Επιτροπής Γεωργικής Έρευνας (ICT-AGRI και RURAGRI), τα οποία επικεντρώνουν τις δραστηριότητές τους στο συντονισμό των εθνικών προγραμμάτων έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών ΤΠΕ στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές.

4.4. Έργα ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές και οι κινητήριες δυνάμεις για την επιτυχή εφαρμογή τους²³

Τα έργα ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης επικεντρώνονται (i) στον εξοπλισμό που απαιτείται για την πρόσβαση στο διαδίκτυο, (ii) στο περιεχόμενο, ώστε να ανταποκρίνονται σ' αυτό που αναζητούν και χρησιμοποιούν οι χρήστες στο διαδίκτυο, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών που τους ενθαρρύνουν να συνδεθούν, και (iii) στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων για

²³ Βάσει ανάλυσης ορθών πρακτικών της SAACNRA (2007), σ. 25-38.

την πρόσβαση στο διαδίκτυο. Τα έργα που συνδυάζουν τις τρεις αυτές πτυχές έχουν το μεγαλύτερο αντίκτυπο.

Εκτός από την καλή διαχείριση των έργων, οικονομικοί, πολιτικοί και κοινωνικοί παράγοντες αποτελούν σειρά όρων που προσδιορίζουν την επιτυχία των έργων ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές και μπορούν να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας, υψηλό ποσοστό υιοθέτησής τους και αειφορία.

Κοινοτική χρηματοδοτική στήριξη

Το κόστος της παροχής υποδομής, κατάρτισης και προσαρμογής των υπηρεσιών είναι, όπως προαναφέρθηκε, μεγαλύτερο στις αγροτικές περιοχές, για πολλούς λόγους. Πολλοί εμπορικοί πάροχοι επικεντρώνονται στις πυκνοκατοικημένες αστικές ή περιαστικές περιοχές, όπου μπορούν να επιτύχουν υψηλότερο ποσοστό πρόσβασης στο διαδίκτυο και να αποκομίσουν τα μεγαλύτερα οφέλη από τις επενδύσεις τους. Σε πολλές περιπτώσεις η αρχική σύνδεση στις αγροτικές περιοχές είναι αργή, δεδομένου ότι υπάρχει μεγαλύτερη διστακτικότητα υιοθέτησης νέων τεχνολογιών απ' ό,τι στις αστικές περιοχές. Η δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της **κοινοτικής χρηματοδότησης, μπορεί να συμβάλει στη γεφύρωση του επενδυτικού χάσματος στην υποδομή πρόσβασης στις ΤΠΕ, σε επιγραμμικές υπηρεσίες και σε άλλα μέτρα προώθησης στήριξης της ζήτησης** στις αγροτικές περιοχές, περιλαμβανομένων των ορεινών περιοχών και των νησιών. Η ικανοποίηση των αναγκών στις περιοχές αυτές στο πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών και προγραμμάτων είναι ζωτικής σημασίας.

Στήριξη από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές

Εκτός από τις παρεχόμενες δυνατότητες χρηματοδότησης, **πολλές μορφές εθνικής και περιφερειακής στήριξης** έχουν ενισχύσει τα τελευταία έτη τη βιωσιμότητα και την επιτυχία των έργων ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές. Ανεξάρτητα από το αν η στήριξη ήταν χρηματοδοτική ή νομική ή εάν οι κυβερνήσεις και οι τοπικές αρχές είχαν δρομολογήσει τα έργα, προέκυψαν πλεονεκτήματα για τις αγροτικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις ειδών διατροφής και τις μη γεωργικές επιχειρήσεις καθώς και για τον αγροτικό πληθυσμό.

Συμμετοχή και συνεργασία τοπικών φορέων

Η δέσμευση τοπικών (οικονομικών) φορέων μπορεί να έχει σημαντικές συνέπειες για ένα έργο, αν η ανάπτυξη της νέας τεχνολογίας προωθεί και τα δικά τους συμφέροντα. **Η συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού** είναι απαραίτητη για την αειφορία των έργων. Η ανάπτυξη ευρυζωνικών συστημάτων συγκέντρωσης σε τοπικό επίπεδο, σε επίπεδο κοινοτήτων ή ομάδων θα μπορούσε να αποτελέσει ένα βήμα για την ανάληψη τοπικών ευρυζωνικών δράσεων και θα μπορούσε να συμβάλει στον (καλύτερο) προσδιορισμό των ευρυζωνικών στρατηγικών. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη **συνεργασία εντός των κοινοτήτων** όσον αφορά τα ευρυζωνικά μέσα και τις εγκαταστάσεις καθώς και την αποτελεσματική χρήση τους. Τούτο επιβεβαιώθηκε επίσης από τις ορθές πρακτικές του Leader+.

Κατανόηση και αντίδραση ενώπιον των νέων δυνατοτήτων και αναγκών των επιχειρήσεων

Η παγκοσμιοποίηση και το διαδίκτυο δημιούργησαν έντονο ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων για αγορές και πελάτες. Για τη στήριξη των επιχειρηματικών

δραστηριοτήτων τους, οι επιχειρηματίες στον αγροτικό τομέα πρέπει να αντιδράσουν κατάλληλα και να εκμεταλλευθούν τα πλεονεκτήματα των ΤΠΕ.

Η κατανόηση του τι επιθυμούν οι δυνητικοί χρήστες και σε ποια μορφή, θα επέτρεπε να αυξηθεί ουσιαστικά το ποσοστό πρόσβασης στο διαδίκτυο και να δοθούν ορθές απαντήσεις στην υφιστάμενη ζήτηση στις αγροτικές περιοχές. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα ήταν δυνατό να βελτιωθεί η κατάσταση όσον αφορά την ανεργία, το χαμηλό ποσοστό χρήσης του διαδικτύου και πρόσβασης στη γνώση στις αγροτικές περιοχές. Η **μεγαλύτερη ανάληψη ευθύνης για ένα έργο**, που θα μπορούσε ενδεχομένως να συνεπάγεται τη συμμετοχή της Κοινότητας στη διαχείρισή του, θα μπορούσε να διασφαλίσει καλύτερη διάδοση του διαδικτύου, αποτελεσματικότερες επενδύσεις και συνέχιση της δραστηριότητας μετά τη λήξη της περιόδου αρχικής χρηματοδότησης.

4.5. Προώθηση ορθών πρακτικών ΤΠΕ για τις αγροτικές περιοχές

Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών συμβάλλει στην προώθηση και την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, δημιουργεί προστιθέμενη αξία στη χάραξη στρατηγικών, βελτιώνει τη γνώση και καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η ορθή χρήση των πόρων μπορεί να έχει πολύτιμα και θετικά αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο της εξωτερικής μελέτης που διαχειρίζεται η ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης καταρτίστηκε βάση δεδομένων 67 **ορθών πρακτικών ΤΠΕ σε αγροτικές περιοχές**, η διάδοση των οποίων θα μπορούσε να ενθαρρύνει την υλοποίηση καινοτόμων έργων και να στηρίζει τις στρατηγικές για τις αγροτικές περιοχές. Η βάση δεδομένων καλύπτει έργα που χρηματοδοτούνται από ιδιωτικά και/ή κοινοτικά κεφάλαια, κυρίως κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2006. Τα έργα αυτά περιελήφθησαν επίσης στη βάση δεδομένων της ευρωπαϊκής ευρυζωνικής δικτυακής πύλης που εισήγαγε η Επιτροπή τον Ιούνιο του 2008²⁴.

Η εν λόγω ανταλλαγή ορθών πρακτικών στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης μπορεί να ενσωματωθεί περισσότερο στα εθνικά δίκτυα αγροτικής ανάπτυξης και στα δίκτυα αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ και στα προγράμματα Interreg και να προωθηθεί μέσω του Leader.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ανάπτυξη των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές απαιτεί ισχυρή στρατηγική προσέγγιση συνοδευόμενη από συμπληρωματικότητα και συνέργειες μεταξύ των κοινοτικών, εθνικών και περιφερειακών ταμείων και πολιτικών, που θα συμβάλουν από κοινού στην αγροτική ανάπτυξη.

Με την εν λόγω ανακοίνωση η Επιτροπή:

- Επιβεβαιώνει τον επιδιωκόμενο στόχο για το 2010 «ευρυζωνική πρόσβαση για όλους», όπως καθορίζεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας (ΕΣΑΟ) και υπενθυμίζει ότι 30% του αγροτικού πληθυσμού της ΕΕ²⁵ δεν διαθέτει επί του παρόντος ευρυζωνική πρόσβαση·

²⁴ www.broadband-europe.eu.

²⁵ Ορισμός της έννοιας «αγροτικός» από την Idate.

- Καλεί τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν αποδοτικά και αποτελεσματικά τη χρηματοδότηση για την ευρύτερη υποδομή στο πλαίσιο του ΕΣΑΟ για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής στις αγροτικές περιοχές. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η στοχοθετημένη προσαρμογή των ΠΑΑ που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των κρατών μελών πρέπει να υλοποιηθεί το 2009 μετά την έγκριση της πρότασης της Επιτροπής από το Συμβούλιο.
- Συνιστά να ενισχυθούν οι δράσεις για τη στήριξη της ζήτησης και της προσφοράς τεχνολογιών ΤΠΕ. Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της τοπικής πρόσβασης και της οπισθόζευξης σε προσιτή υποδομή ΤΠΕ καθώς και για την ανάπτυξη επιγραμμικών υπηρεσιών και σχετικού περιεχομένου και την πρόσβαση σε αυτές για τις αγροτικές και μη αγροτικές επιχειρήσεις. Οι δράσεις για τη στήριξη της ζήτησης πρέπει να περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως η απόκτηση ηλεκτρονικού υπολογιστή, η παροχή κατάρτισης στους επαγγελματίες των ΤΠΕ και στο ηλεκτρονικό εμπόριο για τους αγρότες, τις επιχειρήσεις μεταποίησης τροφίμων, τις γεωργικές και μη γεωργικές επιχειρήσεις καθώς και δράσεις ψηφιακής μάθησης για τον αγροτικό πληθυσμό. Οι δράσεις πρέπει να συνοδεύονται από τη δημιουργία δικτύων, την εκπόνηση συγκριτικών αξιολογήσεων παρακολούθησης και την ανάληψη άλλων δραστηριοτήτων (εφόσον είναι δυνατό στο πλαίσιο των υφιστάμενων παρατηρητηρίων ΤΠΕ) με στόχο τη στήριξη της τοπικής και περιφερειακής ικανότητας διαχείρισης, σχεδιασμού και εφαρμογής έργων ΤΠΕ στο πλαίσιο των ΠΑΑ.
- Ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να χρησιμοποιούν τους προϋπολογισμούς της τεχνικής στήριξης για την εκπόνηση μελετών/αναλύσεων που αναφέρουν την κατάσταση των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές και στη γεωργία, προβαίνοντας σε απογραφή των σημερινών πρωτοβουλιών ΤΠΕ και παρακολουθώντας τους δείκτες ΤΠΕ.
- Καλεί τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να αναφέρουν στις ετήσιες εκθέσεις τους για την αγροτική ανάπτυξη από το 2010 και μετά τις δράσεις που συνδέονται με τις ΤΠΕ που έχουν αναληφθεί κατά το έτος της έκθεσης και ενδεχομένως τη χρηματοδότησή τους. Η Επιτροπή προτίθεται να εκπονήσει έγγραφο εργασίας σχετικά με τον απολογισμό της κατάστασης βάσει των στοιχείων που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη.
- Συνιστά θερμά στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης για την αγροτική ανάπτυξη που θα πραγματοποιηθεί το 2010, να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση στις δράσεις ΤΠΕ, ιδίως στον τομέα της γεωργίας, της δασοκομίας και της βιομηχανίας ειδών διατροφής, και στην πρόοδο που σημειώθηκε, βάσει της οποίας θα προτείνει την περαιτέρω ενίσχυση των δράσεων που αφορούν τις ΤΠΕ και των προσαρμογών στα ΠΑΑ, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.
- Επισημαίνει ότι για την επίτευξη πραγματικών αποτελεσμάτων στις αγροτικές περιοχές, πρέπει η κοινοτική χρηματοδότηση να είναι δεόντως στοχοθετημένη και συμπληρωματική ώστε να δημιουργήσει αποτελέσματα συνέργειας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, είναι σημαντικό οι εθνικές και περιφερειακές αρχές που διαχειρίζονται διάφορα κοινοτικά ταμεία (διαθροτικά ταμεία, ταμείο συνοχής, ΕΤΓΑΑ) να συνεργάζονται στενά μεταξύ τους.
- Τονίζει τη σημασία της διάδοσης και ανταλλαγής ορθών πρακτικών ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών και εθνικών δικτύων για την αγροτική ανάπτυξη. Το δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να παρέχει χρήσιμες

προτάσεις όσον αφορά την εφαρμογή των πολιτικών σε θέματα ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2010 θα διοργανωθεί κατάλληλη εκδήλωση.

- Ενθαρρύνει τους διαχειριστές και τους υπεύθυνους για την ανάπτυξη των έργων ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές να χρησιμοποιούν τις ευρωπαϊκές δικτυακές πύλες ΤΠΕ (www.broadband-europe.eu και www.ePractice.eu).